

พระราชบัญญัติสำรวจการกักตุนโภคภัณฑ์

พ.ศ. 2497

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497

เป็นปีที่ 9 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการสำรวจการกักตุนโภคภัณฑ์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติสำรวจการกักตุนโภคภัณฑ์ พ.ศ. 2497"

มาตรา 2⁽¹⁾ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

"โภคภัณฑ์" หมายความว่า เครื่องอุปโภคบริโภค และหมายความรวมถึงสิ่งของที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

"กักตุน" หมายความว่า มีโภคภัณฑ์ไว้ในครอบครองเกินปริมาณที่จำเป็นสำหรับใช้จ่ายส่วนตัว และไม่นำออกจำหน่ายตามวิถีทางการค้าปกติ

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการสำรวจการกักตุนโภคภัณฑ์ และคณะกรรมการส่วนท้องถิ่น

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า บุคคลซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามความในพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้มีคณะกรรมการสำรวจการกักตุนโภคภัณฑ์ขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน และบุคคลอื่นอีกไม่น้อยกว่าแปดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร

มาตรา 5 ให้มีคณะกรรมการสำรวจการกักตุนโภคภัณฑ์ประจำท้องที่เรียกว่า "คณะกรรมการส่วนท้องถิ่น" ดังต่อไปนี้

(1) สำหรับท้องที่ที่ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว คณะกรรมการส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ

นายกเทศมนตรีซึ่งแล้วแต่รัฐมนตรีจะแต่งตั้ง เป็นประธาน และบุคคลอื่นอีกไม่น้อยกว่าสี่คนซึ่งประธานแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี เป็นกรรมการ

(2) สำหรับท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลภายในจังหวัดหนึ่ง ๆ คณะกรรมการส่วนท้องถิ่นที่ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน และบุคคลอื่นอีกไม่น้อยกว่าสี่คนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี เป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในท้องถิ่นของตน และให้ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการสำรวจการกักตุน โภคภัณฑ์

มาตรา 6 คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลใดหรือคณะบุคคลใดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการอันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งแทนคณะกรรมการได้

มาตรา 7 ให้กรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายของกฎหมายลักษณะอาญา

มาตรา 8 เมื่อเป็นการสมควรสำรวจการกักตุน โภคภัณฑ์ในท้องถิ่นใดจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ท้องถิ่นนั้นเป็นเขตสำรวจการกักตุน โภคภัณฑ์

มาตรา 9 ในเขตสำรวจการกักตุน โภคภัณฑ์ ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) มีหนังสือสอบถามบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ โภคภัณฑ์ ซึ่งคณะกรรมการประสงค์จะทำการสำรวจการกักตุน และสั่งหรืออนุมัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้บุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจการกักตุน โภคภัณฑ์ได้

(2) ประกาศให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง โภคภัณฑ์ซึ่งคณะกรรมการประสงค์จะทำการสำรวจการกักตุนมาแจ้งปริมาณและสถานที่เก็บ และห้ามขักย้าย โภคภัณฑ์ดังกล่าวจากสถานที่เก็บ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพของ โภคภัณฑ์นั้น เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตจากคณะกรรมการ ประกาศดังกล่าวให้ปิดไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ทำการเทศบาล และที่ชุมนุมชนอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

(3) เข้าไป หรือสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในสถานที่หรือเคหสถานของบุคคลใด ซึ่งคณะกรรมการประสงค์จะทำการสำรวจการกักตุนเพื่อตรวจ โภคภัณฑ์ ใบริบในการขายหรือแลกเปลี่ยน รายการการค้าและเอกสารหลักฐานอื่น ๆ เกี่ยวกับ โภคภัณฑ์ดังกล่าวได้ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ในการนี้ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ หรือเคหสถานดังกล่าวให้ความสะดวกแก่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

(4) สั่ง หรืออนุมัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง โภคภัณฑ์ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าได้มีการกักตุน ขาย โภคภัณฑ์ดังกล่าว ให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือคณะกรรมการตามวิธีการ ราคา และปริมาณที่คณะกรรมการกำหนด หรือสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดและบังคับซื้อ โภคภัณฑ์ตามวิธีการ ราคา และปริมาณที่คณะกรรมการกำหนดในกรณีที่มีการขัดขืนคำสั่งของคณะกรรมการ กับมีอำนาจกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขในการชำระเงินและในการส่งมอบ โภคภัณฑ์นั้น

ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง โภคภัณฑ์ คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ปิดประกาศคำสั่งตามความ

ในวรรคก่อนนั้นไว้ ณ สถานที่เก็บ โภคภัณฑ์ หรือพาหนะที่ชน โภคภัณฑ์นั้น เมื่อล่วงพ้นเจ็ดสิบสองชั่วโมงนับแต่วันปิดประกาศคำสั่งแล้ว เจ้าของหรือผู้ครอบครอง โภคภัณฑ์ไม่จัดการตามคำสั่ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจยึดและบังคับซื้อตามความในวรรคก่อนได้

โภคภัณฑ์ของราชการหรือขององค์การบริหารไม่อยู่ในบังคับแห่งมาตรานี้

มาตรา 10 ผู้ใดไม่ยอมชี้แจงข้อเท็จจริงตามความในมาตรา 9 (1) หรือฝ่าฝืนคำสั่งหรือประกาศของคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา 9 (1) (2) หรือ (4) มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 11 ผู้ใดขัดขวางการกระทำของคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่ให้ความสะดวกตามความในมาตรา 9 (3) มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 12 ผู้ใดให้ข้อมูลเท็จแก่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 9 (1) หรือให้ข้อมูลเท็จในการแจ้งปริมาณหรือสถานที่เก็บ โภคภัณฑ์ตามมาตรา 9 (2) มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 13 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ปรากฏว่ามีพ่อค้าเป็นจำนวนมาก ได้ถือโอกาสกักตุน โภคภัณฑ์ เพื่อประสงค์จะให้สิ่งของดังกล่าวขาดแคลน ในท้องตลาด ราคาสิ่งของจะ ได้สูงขึ้น แล้วจึงจะนำของดังกล่าว ออกขาย การกระทำของพ่อค้าดังกล่าวนี้ไม่เป็นธรรมแก่สังคมจึงเป็นการสมควรที่จะ ให้มีการสำรวจการกักตุนเครื่อง โภคภัณฑ์ และมีการบังคับให้ผู้กักตุนสิ่งของดังกล่าวขายสิ่งของแก่ประชาชนได้ ทั้งนี้ โดยจัดให้มีคณะกรรมการสำรวจการกักตุน โภคภัณฑ์ขึ้น เพื่อดำเนินการสำรวจ การบังคับให้ขาย ในกรณีจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติ